

MONITORUL OFICIAL al Drepturilor Copilului

BULETIN INFORMATIV AL GRUPULUI DE LUCRU AL COPIILOR PENTRU
MONITORIZAREA DREPTURILOR COPILULUI ÎN MOLDOVA

Nr. 4, 2008 / DECEMBRIE 2008

La joc, odihnă
recrează.

MONITORUL OFICIAL

al Drepturilor Copilului în Moldova

Nr. 4, 2008 / DECEMBRIE 2008

BULETIN INFORMATIV AL GRUPULUI DE LUCRU AL COPIILOR PENTRU MONITORIZAREA DREPTURILOR COPILULUI ÎN MOLDOVA

„MONITORUL OFICIAL AL DREPTURILOR COPILULUI ÎN MOLDOVA” este editat prin contribuția celor 25 de copii din Grupul de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului, creat de Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC) în iulie 2008.

Inițiativa CIDDC este realizată în cadrul proiectului „Copiii monitorizează respectarea propriilor drepturi”, cu sprijinul acordat de Organizația Suedeză „Salvați Copiii”, Misiunea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) în Moldova, Agenția Suedeză de Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Fundația SOROS Moldova.

Opiniile exprimate aici nu reflectă neapărat punctele de vedere sau politicile agențiilor finanțatoare. Subiectele pot fi liber reproduse, cu indicarea sursei.

Echipa Buletinului informativ „MONITORUL OFICIAL AL DREPTURILOR COPILULUI” este deschisă pentru contribuțiile scrise ale cititorilor, care promovează respectarea drepturilor copilului.

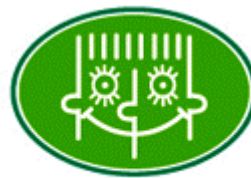
Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului
Str. E. Coca 15, Chișinău, MD 2008, Moldova
Tel./fax: 72.65.98, 74.78.13
E-mail: ciddc@yahoo.com,
monitor.childrights@gmail.com
Web: <http://www.childrights.md>

Edițiile anterioare ale MONITORUL-ui OFICIAL AL DREPTURILOR COPILULUI pot fi citite la adresele

http://www.childrights.md/ro/publications/Monitorul_Oficial_al_Drepturilor_Copilului_nr1_2008.pdf

http://www.childrights.md/ro/publications/Monitorul_Oficial_al_Drepturilor_Copilului_nr2_2008.pdf

http://www.childrights.md/ro/publications/Monitorul_Oficial_Drept_Copil_Nr_3_2008.pdf

CIDDC Moldova

**La 8-11 ianuarie
2009, copiii din
Grupul pentru
Monitorizarea
Drepturilor
Copilului în
Moldova se
reunesc la Chișinău
pentru a prezenta
observațiile lor
asupra respectării
dreptului
copilului de
a fi protejat
împotriva
abuzului și a
neglijenței.**

Avocatul Copilului în Moldova

Pentru garantarea respectării drepturilor și a libertăților constituționale ale copilului

Avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, Tamara Plămădeală, a solicitat, recent, implicarea autorităților în efectuarea unei anchete de serviciu privind maltratarea unui copil din Hâncești, anunță pagina Web a Centrului pentru Drepturile Omului în Moldova.

A vocatul parlamentar Tamara Plămădeală a cerut să fie informat despre rezultatele anchetei, iar Ministerul Afacerilor Interne să informeze colaboratorii de poliție despre existența și competența instituției avocatului parlamentar. Este una dintre intervențiile Avocatului parlamentar pentru protecția drepturilor copilului în Republica Moldova, desemnat în această funcție, la 30 octombrie 2008, de către Parlamentul țării.

Instituția avocaților parlamentari activează în Republica Moldova în cadrul Centrului pentru Drepturile Omului. Principalele atribuții ale avocatului parlamentar pentru protecția drepturilor copilului sunt:

- Asigurarea garantării respectării drepturilor și libertăților omului de către autoritățile publice centrale și locale, instituții, organizații și întreprinderi, indiferent de tipul de proprietate, asociațiile obștești și persoanele cu funcții de răspundere de toate nivelurile,
- Contribuirea la apărarea drepturilor copilului prin prevenirea încălcării acestora și repunerea în drepturi a copilului,
- Examinarea petițiilor privind protecția dreptului copilului și, în limitele competenței sale, este în drept să acționeze din propria inițiativă,
- Reprezentarea Centrului pentru Drepturile Omului în relațiile cu alte autorități și cu instituții din țară și din străinătate care promovează și asigură protecția dreptului copilului.

Avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului, Tamara Plămădeală, este jurist de formație și deține titlul de master în managementul serviciilor publice.

Potrivit Legii Republicii Moldova cu privire la avocații parlamentari, avocatul parlamentar pentru protecția drepturilor copilului are un mandat de cinci ani și își exercită atribuțiile pentru garantarea respectării drepturilor și a libertăților constituționale ale copilului și realizării, la nivel național, de către autoritățile publice centrale și locale, de către persoanele cu funcție de răspundere de toate nivelurile, a prevederilor Convenției Organizației Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului.

Raportul Copiilor privind respectarea Dreptului Copilului la Educație

Mai bine ar lipsi violența și discriminarea decât calculatoarele

Grupul de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului în Moldova a urmărit, în lunile septembrie și octombrie 2008, modul în care este respectat dreptul la educație al copiilor și a realizat un raport ce urmează a fi prezentat la reuniunea grupului din 8-11 ianuarie 2009, de la Chișinău.

Monitorizarea Copiilor, efectuată în cele 20 școli în care își fac studiile cei 25 de membri ai grupului, face referiri la rata înaltă a abandonului școlar, mai ales în mediul rural, la calitatea predării și la lipsa cadrelor didactice pentru anumite discipline, la prezența violenței verbale și fizice în mediul școlar, precum și la resursele financiare insuficiente pentru dotarea potrivită a sălilor de clasă și pentru remunerarea profesorilor.

Copiii din Grupul pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului afirmă că în majoritatea școlilor există situații în care copiii sunt nevoiți să părăsească școala sau să lipsească mult de la ore, pentru că muncesc ca să se întrețină. În același timp, programa școlară ignoră obiectivele de dezvoltare a personalității și talentelor copilului, de pregătire a lui pentru viața activă ca adult, deoarece cea mai mare parte a materialului este teoretic și de multe ori elevilor li se cere să spună pe de rost ce le-a fost predat.

Observațiile copiilor relevă că în multe școli lipsesc calculatoarele, iar în unele școli nu sunt manuale pentru toți elevii, aceștia fiind nevoiți să utilizeze câte 2-3 aceiași carti. Totodată, în majoritatea școlilor de la sate și în unele școli din orașe nu există laboratoare pentru orele practice de chimie, fizică, biologie, iar acolo unde acestea există ele nu sunt dotate cu aparatajul și materialele necesare pentru experimente.

Un capitol separat în Raportul Copiilor privind respectarea Dreptului la Educație este consacrat prezenței violenței și atitudinilor de discriminare în mediul școlar. În instituțiile de învățământ din țară pot fi constatate situații în care elevii sunt tratați în mod inegal în funcție de anumite criterii: rezultate școlare, pregătire pentru ore, poziție socială a familiei, relația pe care profesorii o au cu părinții copiilor. De asemenea, în școli sunt prezenți profesori care aplică violența fizică în calitate de metodă de educație a elevilor, în timp ce violența verbală și fizică se întâlnește și între elevi (bătăi, insulte, porecle).

Constatările din Raportul Copiilor privind respectarea Dreptului la Educație au fost formulate și sistematizate mai târziu ca urmare a Atelierului de lucru al Grupului pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului, organizat, la Chișinău, între 5 și 8 noiembrie 2008, de către Centrul de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului (CIDDC).

Proiectul „Copiii monitorizează respectarea propriilor drepturi” este realizat de CIDDC, cu sprijinul acordat de Organizația Suedeză „Salvați Copiii”, Misiunea Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE) în Moldova, Agenția Suedeză de Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Fundația SOROS Moldova.

Mesajul Grupului de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului este: „În Moldova toate lucrurile trebuie să înceapă cu dreptul. Cu dreptul copilului”.

Monitorizarea drepturilor copilului la nivel local

Experiența Estoniei, Lituaniei, României, Serbiei, Suediei și Republicii Moldova este prezentată într-un studiu preliminar

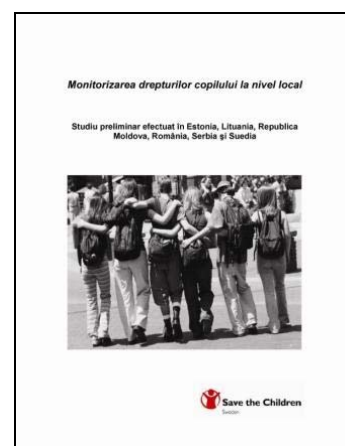
Un studiu privind monitorizarea drepturilor copilului la nivel local, realizat în Estonia, Lituania, România, Serbia, Suedia și Republica Moldova, consemnează contribuția în acest domeniu a Centrului de Informare și Documentare privind Drepturile Copilului din Moldova.

Studiul preliminar privind procesul de monitorizare a drepturilor copilului la nivel local, elaborat de Severine Jacomy în colaborare cu Programul European al Organizației „Salvați Copiii” Suedia, prezintă diverse experiențe, inclusiv din Republica Moldova, și deschide astfel drumul către dezbateri și discuții cu privire la modalitățile prin care se poate asigura o abordare strategică și cuprinzătoare a procesului de monitorizare a drepturilor copilului la nivel local.

Rezultatele studiului indică faptul că respectarea drepturilor copilului depinde de gradul de cunoaștere a prevederilor Convenției privind Drepturile Copilului, de resursele alocate pentru copii, de colaborarea intersectorială la toate nivelurile și de existența unor mecanisme independente de monitorizare specializate în drepturile copilului, mai mult decât de nivelul descentralizării. În același timp, studiul concluzionează că monitorizarea drepturilor copilului la nivel local ar trebui să garanteze un echilibru al puterilor, să fie un instrument folosit în cazul încălcării drepturilor și o sursă de informații.

Constatând că interesul superior al copilului și opinia copiilor devin preocupări din ce în ce mai importante în cele șase țări monitorizate – Estonia, Lituania, Republica Moldova, România, Serbia și Suedia, studiul Organizației „Salvați Copiii” afirmă, de asemenea, că drepturile copilului continuă să fie un subiect „simplu” chiar și pentru unele organizații non-guvernamentale care lucrează pentru copii. Rezultatul este că monitorizarea drepturilor copilului riscă să fie considerată o opțiune, nu o obligație.

Studiul poate fi citit integral la adresa
[http://www.childrights.md/ro/publications/
Monitorizarea_drepturilor_copilului_nivel_local.pdf](http://www.childrights.md/ro/publications/Monitorizarea_drepturilor_copilului_nivel_local.pdf)

Studiul realizat de Organizația „Salvați Copiii” Suedia privind monitorizarea drepturilor copilului la nivel local afirmă că acest proces trebuie abordat ca o obligație, și nu ca o opțiune.

„Avem nevoie de dragoste, nu de violență”

Articol de Sabina Guțan, Pitușca, Călărași

Chiar dacă pornim de la afirmațiile unor părinți că ocară și bătaia sunt semne de dragoste și că prin aceste metode adulții le vor binele copiilor, ajungem să nu le dăm dreptate maturilor care aplică violența în relațiile lor cu copiii.

Adulții nu înțeleg adesea consecințele violenței asupra copiilor, însă aceasta lasă urme adânci în sufletul, comportamentul și personalitatea copilului. Orice lovitură provoacă durere, orice cuvânt de ocară aduce suferință psihică. În ambele cazuri copiii se simt neajutorați, umiliți, nedreptățiți, neglijați.

Astfel rezultă că violența nu disciplinează copilul (cum vor să creadă maturii), ci îl înspăimântă și îl afectează în mod negativ. Din cauza violenței sistematice copiii își pierd încrederea în sine și de multe ori devin violenți cu cei mai slabi ca ei. Copiii agresați de părinți se pot confrunta cu dificultăți, pot avea insuccese școlare sau pot cădea sub influența drogurilor și a alcoolului.

Unii adulți, dorind să-și îndreptățească violența față de copii, amintesc proverbe precum „Bătaia este ruptă din rai”, „Unde dă mama, crește” ș.a. Însă copiii au alte păreri despre aceste zicale și consideră că violența nu este un semn de dragoste, ci dimpotrivă o agresiune.

Noi, copiii, nu putem îndreptăți abuzurile și nici nu le putem stopa. Putem însă să le spunem adulților să conștientizeze pericolele violenței și să le cerem să folosească metode neviolente de educație. În așa fel vom câștiga cu toții.

Sabina Guțan este membră a Grupului de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului și învață la Liceul Teoretic din satul Pitușca, raionul Călărași.

Putem schimba în bine printr-o vorbă destinul unui copil neglijat

Articol de Ina Creciun

Este greu să îți imaginezi că destinul unui copil poate fi schimbat cu multă indiferență de un profesor, un părinte sau chiar de către unul dintre semenii noștri, un copil.

De multe ori, suntem cu toții insensibili față de noi, față de cei dragi, față de cei care ne înconjoară. S-ar putea întâmpla ca și acum în unele școli să se practice educația copiilor prin aplicarea forței fizice, poreclire, folosire a cuvintelor ce trezesc sentimente de spaimă și durere sau neglijare a copiilor cu probleme în familie.

Pentru un copil înjosit, neglijat ori supus violenței fizice totul se poate transforma într-o boală spirituală, care îl face să devină descurajat, disperat, deznădăjduit.

Mă bucur să constat că la mine în liceu forța fizică nu este aplicată. Totuși, există încă gesturi de neglijență, violență emoțională, intimidare a unor colegi de către alții și toate acestea lovesc în demnitatea copilului.

Ina Creciun este elevă la Liceul Teoretic „Nicolae Casso” din satul Chișcăreni, raionul Sângerei, și face parte din Grupul de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului în Moldova.

Copiii sunt educați la telefon

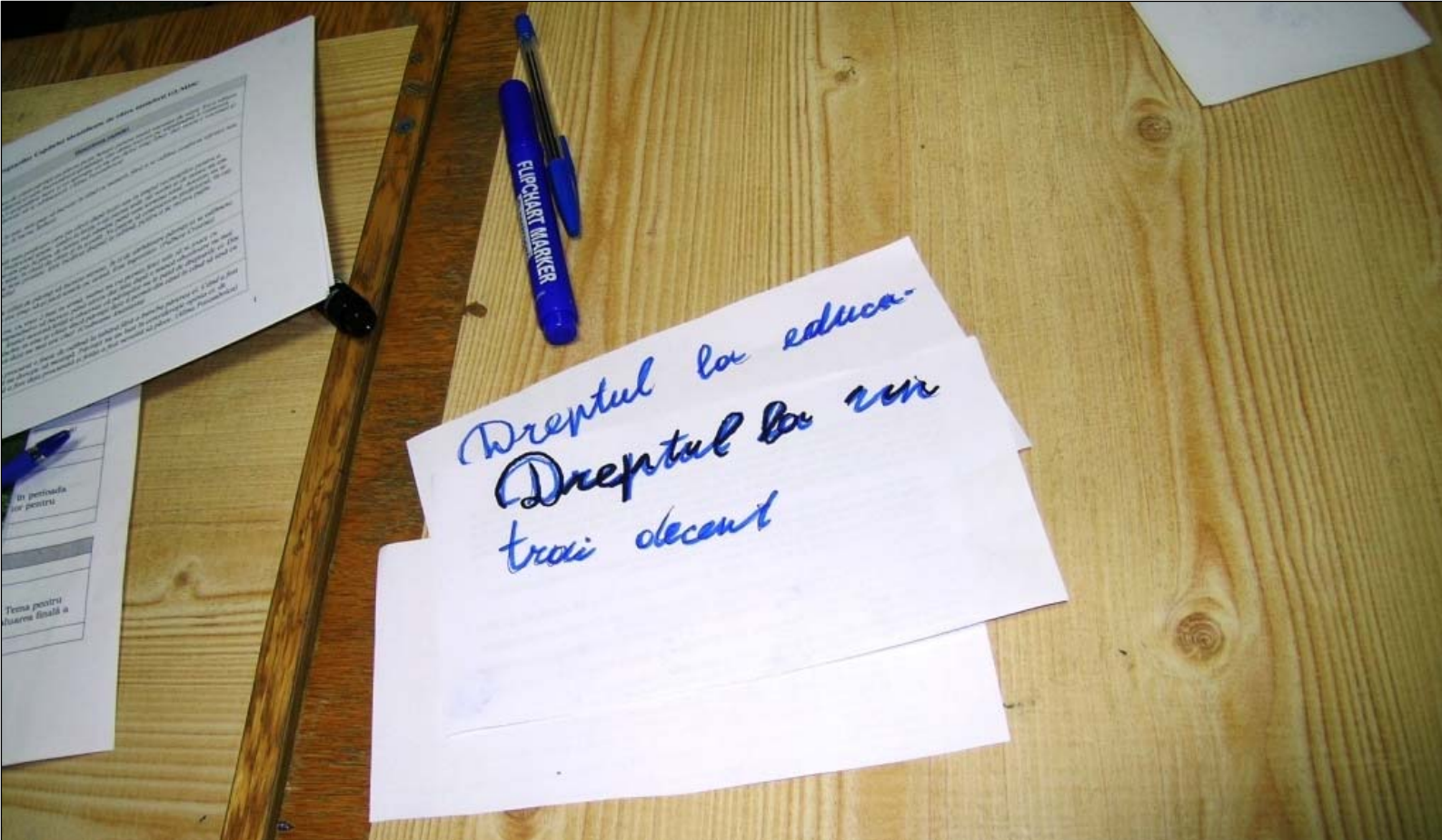
Articol de Tatiana Rusu

Ce poate fi mai minunat decât zâmbetul unui copil? Ce poate fi mai frumos? Cred că un copil înseamnă totul pentru părinți și pentru societate: este prezentul și viitorul. Iar prezentul și viitorul se află sub amenințare atunci când copiii sunt discriminați ori supuși neglijării.

Copiii suferă mult, mai ales în familiile în care sunt discriminați, loviți sau lăsați flămânzi, iar adulții se prefac că nu observă toate acestea. Acum mulți copii sunt educați la telefon și hrăniți cu colete, din cauza faptului că părinții lor au plecat să caute un loc de muncă peste hotare și au lăsat copiii în grija bunelor care sunt bătrâni și neputincioși.

Zilnic unii copiii sunt discriminați, iar ei nici nu știu despre asta, pentru că nu își cunosc drepturile.

Tatiana Rusu este elevă și face parte din Grupul de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului în Moldova

Drepturile copilului au nevoie de cunoaștere, promovare și respectare

Irina Gușan, membră a Grupului de Lucru al Copiilor pentru Monitorizarea Drepturilor Copilului în Moldova, a solicitat un interviu directorului Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din orașul Drochia și această discuție s-a axat pe relația dintre drepturi și obligații.

- Ați auzit despre Convenția privind Drepturile Copilului?

- Există o asemenea convenție internațională, care include drepturi ale copilului și obligații ale statelor.

- În ce măsură liceul pe care îl conduceți urmărește respectarea drepturilor copilului?

- În măsura posibilităților. Dar dacă un elev de clasa a 12-a care are de susținut bacalaureatul a adunat 176 de absențe în jumătate de an, noi ce putem face? Unii copii știu mai mult despre drepturi, dar de obligații au uitat. Educația este un drept al copilului și, în același timp, învățământul este o obligație.

- Vi s-au adresat copiii pentru ajutor sau protecție?

- Recent, a existat o asemenea situație. O fetiță din clasa a 7-a este grav bolnavă și are nevoie de un tratament costisitor. Am stat de vorbă personal cu mama fetiței și am propus ca elevii împreună cu profesorii să inițieze acțiuni de colectare a banilor pentru a-i dona acestei fetițe.

De asemenea, la capitolul promovării drepturilor copilului pot menționa concertele și programele organizate de elevii de la noi din liceu pentru copiii școlii internat din oraș.

„Tinerii și drepturile omului”

Lansarea proiectului transfrontalier în domeniul educației pentru drepturile omului

„Tinerii și drepturile omului” este titlul unei noi inițiative transfrontaliere, lansată în cadrul Programului de Vecinătate România – Republica Moldova, cu participarea Centrului Național de Resurse pentru Tineri din Chișinău, în calitate de partener. Proiectul „Tinerii și drepturile omului” este promovat de Fundația Pro WOMEN din România, în parteneriat cu Inspectoratele Școlare Județene Iași, Vaslui și Botoșani și Centrul Național de Resurse pentru Tineri (CNRT) din Republica Moldova.

Proiectul „Tinerii și drepturile omului”, RO 2006/018-447.01.02.25, este finanțat de Uniunea Europeană prin Programul de Vecinătate România – Republica Moldova 2004-2006, Phare CBC 2006 și se desfășoară în perioada septembrie 2008 – septembrie 2009.

Proiectul are ca scop creșterea nivelului de informare privind drepturile omului și crearea unor structuri specifice de promovare a acestora în rândul tinerilor din liceele din Republica Moldova și România, precum și intensificarea cooperării transfrontaliere între liceele selectate prin facilitarea schimburilor de experiență și bune practici în domeniul educației pentru drepturile omului. Proiectul „Tinerii și drepturile omului” este adresat tinerilor liceeni și cadrelor didactice care se pot implica activ în procesul de promovare a educației pentru drepturile omului. Activitățile se vor desfășura atât pe teritoriul României, în județele Iași, Botoșani și Vaslui, cât și pe teritoriul Republicii Moldova, la Fălești, Bălți, Ungheni și Chișinău, pe parcursul a 12 luni.

În cadrul acestei inițiative transfrontaliere vor fi organizate sesiuni de instruire axate pe subiectul drepturilor omului, vor fi inițiate Cluburile „Arta promovării drepturilor omului” ce vor realiza activități specifice de creație, va fi lansat un forum virtual de discuții pentru a facilita dialogul între tinerii din România și Republica Moldova și vor urma 10 schimburi de experiență și înfrățire între liceele din România și Republica Moldova. La sfârșitul proiectului va fi organizată, timp de o săptămână, o tabără de creație, care va formula concluziile acestei inițiative și va identifica bunele practici în domeniul educației pentru drepturile omului. Rezultatele activităților vor fi selectate, editate și diseminate prin intermediul unor materiale informative adresate tinerilor din zonele de interes.

Proiectul lansat de Pro WOMEN, în parteneriat cu Inspectoratele Școlare Județene Iași, Vaslui și Botoșani și CNRT, va contribui la promovarea educației pentru drepturile omului prin implicare activă directă a tinerilor, exprimarea liberă a opiniei, crearea unui mediu sigur și pozitiv care favorizează comunicarea, dialogul și creativitatea.

Proiectul „Tinerii și drepturile omului” va avea ca prim rezultat creșterea nivelului de informare a tinerilor cu privire la conținutul drepturilor fundamentale ale omului prin dezvoltarea simțului responsabilității civice și implicarea în activități extrașcolare. Printre celelalte rezultate importante se numără dezvoltarea abilităților grupului-țintă în promovarea drepturilor omului în rândul semenilor; îmbunătățirea accesului grupului-țintă la informații pe această temă și la resurse de promovare, precum și extinderea nivelului de cooperare transfrontalieră între liceele din România și liceele din Republica Moldova. Astfel, proiectul va oferi instituțiilor de învățământ modele eficiente de educație non-formală extrașcolară în domeniul promovării drepturilor omului.

**Alte informații: Centrul Național de Resurse pentru Tineri, str. S. Lazo, Chișinău, MD-2004
Tel.: 23.88.91, 21.16.05, Web: www.youth.md, E-mail: iosifm@youth.md**

„Copiii sunt roada noastră cea mai bogată”

Vizitele de documentare în țară, efectuate de Echipa FNPAIA de monitorizare a Codului de conduită pentru patroni privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor în agricultură și industria alimentară în Republica Moldova, au relevat mai multe exemple încurajatoare de cunoaștere și respectarea de către angajatori a prevederilor acestui Cod, însă există și lucruri care trebuie îmbunătățite.

Echipa de monitorizare, formată din reprezentanți ai Federației Naționale a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară (FNPAIA), a vizitat, între 11 noiembrie și 9 decembrie 2008, mai multe localități din cinci regiuni ale țării – Orhei, Hâncești, Ștefan Vodă, Florești și Bălți – și a constatat multe situații în care patronii agricoli cunosc bine prevederile Codului de conduită pentru patroni privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copilului, promovează mesajele acestuia și sunt implicați în inițiative comunitare în beneficiul copiilor.

„Interesul patronilor este să angajeze tineri deja pregătiți pentru viața reală, care ar putea mânui în viața adultă tehnica avansată și tehnologiile noi. Și aici noi trebuie să găsim un echilibru între instruire și nevoia unui copil de a obține deprinderea de a munci, fără însă a trece linia care desparte educația prin muncă de exploatarea prin muncă a tinerilor”, a afirmat Academicianul Mihai Vronschi, președinte al Asociației Producătorilor Agricoli din Bălți și liderul echipei FNPAIA de monitorizare a Codului.

De altfel, Codul de conduită pentru patroni, adoptat de FNPAIA în decembrie 2007, face o distincție între munca ușoară a copilului și muncile grele, periculoase și vătămătoare. Noțiunea „munca copilului” nu se referă la munca ușoară. Termenul „cele mai grave forme ale muncii copilului” cuprinde muncile care, prin natura lor sau prin condițiile în care sunt exercitate, dăunează sănătății, securității sau moralității copilului (Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 182).

Membrii echipei de monitorizare FNPAIA au identificat mai multe practici bune în care conducătorii agricoli folosesc Codul de conduită pentru patroni privind eliminarea celor mai grave forme ale muncii copiilor și refuză angajarea unui copil în vârstă până la 15 ani sau interzic anumite tipuri de lucrări persoanelor mai tinere de 18 ani. Vocea comună a patronilor, exprimată cu ocazia acțiunilor de monitorizare, este că „acest Cod este un document foarte util – unica doleanță este să-l respectăm cu toții”, căci „copiii sunt roada noastră cea mai bogată”.

În același timp, echipa FNPAIA a remarcat unele situații în care prevederile Codului și legislației muncii nu erau întocmai respectate. De exemplu, unii patroni agricoli, la semnarea unui contract individual de muncă cu o persoană care a împlinit vârsta de 15 ani, nu au solicitat pentru aceasta acordul scris al părinților, așa cum prevede legislația muncii și Codul de conduită. Membrii echipei au în continuare mandatul Federației ca, în timpul viitoarelor vizite de documentare, să ceară patronului, dacă vor identifica un copil sub vârsta legală de angajare sau lucrând în dauna orelor de la școală ori implicat în munci grele și periculoase, efectuarea unor măsuri pentru ameliorarea situației, ținând cont de interesul superior al copilului, așa cum acesta este definit de Convenția privind Drepturile Copilului.

Inițiativa de prevenire și combatere a celor mai grave forme ale muncii copilului în Moldova este realizată de Federația Națională a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară, începând cu anul 2005, în cadrul programului privind combaterea muncii copiilor în agricultură, cu sprijinul Biroului Organizației Internaționale a Muncii pentru Activități cu Organizațiile Patronale (ILO-ACT/EMP). Mesajul pe care îl promovează Federația Națională a Patronatului din Agricultură și Industria Alimentară în activitățile sale de sensibilizare este următorul: „Locul copilului este în școală, iar munca lui e cartea”.